

frøve Offer for, siger man dette med Urette. Vi skyldte det sjællandske Jernbaneselskab efter min Mening ganske utrolig Meget; thi hvis det sjællandske Jernbaneselskab ikke paa en saa overordentlig smuk og god Maade havde løst sine Forpligtelser, vilde vi efter min Mening ikke have været istand til at gennemføre de overordentlig store Jernbaneanlæg i andre Dele af Landet; thi efter min Mening er der ingen Tvivl om, at det har sørget for, at Staten havde frie Hænder til at arbejde paa et Sted, hvor man trængte ganske anderledes til, at Staten bragte de nødvendige Offre. Jeg tror saaledes, at denne Paaberaabelse af Monopol for nu at udøve en efter min Mening ukjendt og uhørt Tvang paa Selskabet, er at gribe efter et Argument, som virkelig vil vise sig at være luttet Lust.

Sæde: Det ærede 6te Medlem fra Kjøbenhavn (Adler) udtalte, at det var ubilligt at fordre et Vederlag fra Kjøbenhavns Kommune, da Staten ikke selv gav noget Bidrag. Det forholder sig imidlertid ikke ganske saaledes. I § 1 bemyndiges Regeringen til at give Selskabet Koncession paa et Spor langs den tidligere Jernbanedæmning fra Vigerslev forbi Balby, og som en Følge heraf gives Ministeren Ret til, uden Godtgjørelse at tillade Selskabet at anlægge et Spor paa den gamle Jernbanedæmning, forsaavidt denne endnu eies af Staten. Fremdeles er der i § 4 en Bestemmelse, som dog ikke er ganske uden Betydning, at Finansministeren bemyndiges til at fritage det sjællandske Jernbaneselskab for at erlægge det i Genhold til Lov af 6te Juli 1867 om Aflysning af de ved Demarkationslinien om Kjøbenhavn paalagte Indskrænkninger m. v. for Byggefrihedens Erhvervelse fastsatte Vederlag til Statskassen, naar der opføres Bygninger til Jernbanens Brug paa Arealer af Demarkationsterrainet. Det forekommer mig, at det er et Bevis for, at Staten ogsaa vil give sit Bidrag.

Adler: Jeg vil først tillade mig at bemærke, at den skarpe Maade, hvorpaa den ærede Minister imødegik, hvad jeg havde udtalt, maa være begrundet i en Misforstaaelse af, hvad jeg udtalte. Den ærede Minister sagde, at naar man mistvilede om, at han og Selskabet vilde opfylde sin Pligt, skulde man sætte en saadan Bestemmelse, som han omtalte, ind i Loven. Svaret kunde have været overordentlig rigtigt, naar det var min Mening at man skulde sætte en saadan Bestemmelse ind i Lovforslaget. Jeg har den fuldstændigste Tillid til, at den ærede Minister vil udføre, hvad han har ment, men derfor er det ikke sagt, man ikke kunde ønske at faae at vide, hvad han mener. Den ærede Minister sagde endogsaa udtrykkelig, at han aldeles ikke vilde have Noget at indvende imod, at man havde knyttet de tre Jernbaneforslag sammen. Jeg finder,

at de høre nøie sammen, og at det var meget berettiget at fremkomme med et Spørgsmaal om, hvad Ministerens Mening i saa Henseende er, naar det udtrykkelig blev sagt af et Medlem, der er nøie kjendt med Forholdene, at han ikke vidste, om man havde taget tilbørligt Hensyn til Tid og Omkostninger. Jeg tror altsaa paa ingen Maade, at den ærede Indenrigsminister har været berettiget til at se Mistillid i mit Ønske om en mundtlig Udtalelse af ham om det, som han nu endog har erklæret sig tilbøielig til at tage imod som en Paragraf i Lovforslaget. Jeg kan ikke deri se nogen Mangel paa Tillid, tværtimod kun den fuldstændigste Tillid. Men man ønsker naturligvis at vide, hvad man lovgiver om, og jeg har derfor ønsket udtalt, om det er Ministerens Mening, at disse Forslag høre sammen, hvad jeg i saa Fald ikke tvivler om, at han vil have Kraft til at sætte igjennem. Den ærede Minister udtalte sig meget skarpt imod, at man omtalte et Monopol, som det sjællandske Jernbaneselskab skulde have. Det er dog ganske sikkert, at Selskabet maa have Monopol, naar man ikke veed, om man af Hensyn til det kan lægge en Bane igjennem Dyrehaven. Dette Monopol er omtalt af flere ærede Herrer og af den ærede Minister, og det er udtalt; at det er rigtigt, om det har det, hvad jeg er fuldkommen enig i; men at Selskabet har et Monopol, er afgjort. Det, at man ikke er kommen til at yde Tilskud til de sjællandske Jernbaner, og at denne Jernbane ved Bestyrelsens Dygtighed ikke er kommen til at koste Staten Noget — jeg anerkjender en saadan Dygtighed, skjøndt jeg ogsaa finder, at der kan være Grund til Klager imod Selskabet — det udelukker ikke, at det har en ganske overordentlig Betydning, at et Selskab, om hvilket man ikke veed, hvad Dygtighed det vil udfolde, faar en Garanti af Staten. Jeg er overbevist om, at med Hensyn til mange Baner, som nu paa ingen Maade kunne komme istand, fordi de ikke kunne faae en Stats-Garanti, og med Rette ikke faae den, vilde en anden Indenrigsminister om 20 Aar meget godt kunne sige: Vi have intet Tilskud givet dem, thi det har været en slikt Bestyrelse, de have givet 6 til 8 pCt. i Udbytte, vi have vel i 2 Aar givet dem Tilskud, men senere er det blevet betalt tilbage. Man maa ikke sige, at Garantien, fordi den ikke har faaet praktisk Betydning for Staten, ikke indeholder en overordentlig Smødekommen imod et privat Selskab, og at den ikke giver Krav paa en vis Taknemmelighed. En anden Sag er det, at denne Betragtning ikke bør anvendes til at knytte en Bane til en anden, som ikke er god, men den ærede Minister siger jo — hvad der er glædeligt — at han vil have en Bane helt ind langs Havnen og han finder altsaa selv med Hensyn til den, at man kan knytte en Bane til en anden, naar man finder det rigtigt og fornuftigt.